

LEUTHERLECTUUR
NIET REGELMATIG VERSCHIJNEND
NIEUWS- EN KOMMUNIKATIEBLAD
VOOR DE H.REMIGIUS-PAROCHIE
IN LEUTH EN ERLECOM

jaargang negen
nummer drie

leutherlectuur
negende jaargang
nummer drie
april 1981

leutherlectuur - niet regelmatig
verschijnend nieuws- en communicatie-
blad voor de h.remigius-parochie in
leuth en erlecom - kerkplein 2 -
6578 AN Leuth

© leutherlectuur
niets uit deze uitgave mag worden ver-
menigvuldigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, mi-
crofilm of op welke andere wijze dan
ook zonder voorafgaande en schriftelij-
ke toestemming

Ten geleide

Vrij kort na nummer twee van deze negende
jaargang, verschijnt nu nummer drie.

Het opent met een artikel van de beroem-
de (en in romeinse kringen beruchte)
duitse theoloog Hans Küng over Pasen.
Het is zeker niet een gemakkelijk te le-
zen stuk, maar even zeker wel enige
moeite waard, omdat Pasen dat waard is.

Een moderne geloofsbelijdenis van een
duitse theologe D.Sölle wordt eigenlijk
gebruikt om u aan te sporen om mee te
doen aan de jaarlijkse Vastenactie. Het
zakje voor uw bijdrage vindt u in deze
Leutherlectuur - u kunt het met Pasen
achter in de kerk in de mand deponeren.

Voor de Goede Week en de Paasdagen wor-
den de vieringen in onze kerk aangegeven.
Let u wel op de begintijden:
Witte Donderdag 7 uur
Goede Vrijdag 8 uur
Paaszaterdag 9 uur.

De nieuwe VVV-gids is weer verschenen
en biedt natuurlijk weer stof voor enkele
opmerkingen.

Een ongeveer tegelijk daarmee verschenen
nieuwe VVV-kaart heeft uitzonderlijke
verrassingen.

Het laatste artikel gaat over een stukje
geschiedenis van onze parochie-kerk,
met als hamvraag: wat is er in 1869 ei-
genlijk gebeurd?
Dit artikel wordt nog vervolgd in het
eerstkomende nummer.

Wanneer dat nummer zal verschijnen, zien
we vanzelf.

Zalig Paasfeest en prettige paasdagen
of paasvakantie.

Ter voorbereiding

In het Bisdomblad van 4 april 1980 heeft een artikel gestaan onder de titel: Hans Küng legt Pasen uit.

Nu is Prof.Dr.Hans Küng een in Duitsland omstreden theoloog, maar dat is geen reden om niet naar hem te luisteren, niet als hij Pasen uitlegt, want dat doet hij niet natuurlijk, dat kan niet, maar wel als hij over Pasen zijn gedachten op schrift stelt. En dat doet hij aldus:

Het ontstaan van het christendom is een wonder op zich. Het verschilt van de geleidelijke, stille uitbreiding van de leer van de succesvolle wijzen Boeddha en Koeng-Foe-tse, of van de in hoge mate gewelddadige uitbreiding van de leer van zegenrijke Mohammed en dat alles reeds tijdens hun leven.

Hoe verschillend is dit abrupte, op het volledig mislukken en schandelijke sterfen gevolgde ontstaan. Een bijna explosie-achtige uitbreiding van deze boodschap en deze gemeenschap in het teken van een door het lot getroffen. Wat was dan toch na de catastrofale afloop van dit leven de eerste vonk voor deze unieke wereld-historische ontwikkeling: dat er uit het kruishout van een schandelijk ter dood gebrachte een waarlijk de wereld veranderende 'wereldgodsdienst' kon ontstaan? Je moet daarvoor door de paasverhalen heenlezen.

De Paasverhalen zijn geen onpartijdige berichten van er niet bij betrokken toeschouwers. Het zijn gelovig voor Jezus partij kiezende getuigenissen van uiterst geïnteresseerde en geëngageerde toeschouwers. Dus minder historische dan theologische documenten.

Hierin komen bij alle gebrek aan overeenstemming de verschillende overleveringen met betrekking tot plaats en tijd, personen en verloop van de gebeurtenissen, de verschillende oerchristelijke getuigenissen, Petrus, Paulus en Jacobus, de brieven, de evangeliën, de Handelingen en de Apokalyps met elkaar overeen: 'Jezus leeft - en wel door en met God'.

Duidelijk is dat ieder Hoe? Wanneer? en Waar? van de verhalen ondergeschikt

is aan het nergens in twijfel getrokken Dat van de opstanding, die bij alle samenhang bepaald niet hetzelfde is als dood en begrafenis.

Het gaat bij de opwekking niet om een terugkeer in dit leven in tijd en ruimte. De dood wordt niet ongedaan gemaakt, maar definitief overwonnen. Op dezelfde manier gaat het niet om een voortzetting van dit leven in tijd en ruimte: alle spreken over 'na' de dood voert op een dwaalspoor. De eeuwigheid is niet bepaald door voor en na. Opstanding en opwekking moeten niet verstaan worden in de zin die wij er in de twintigste eeuw aan geven: opwekken uit de slaap.

Opwekking betekent veeleer een leven dat de dimensie van ruimte en tijd doorbreekt, in Gods onzichtbare, onvergankelijke, onbegrijpelijke sfeer - dat is het wat bedoeld wordt met 'hemel' - niet de hemel van de astronauten, maar de hemel van God! Meer een binnengaan in de werkelijkheid dan een eruit weggaan.

Opwekking betekent dus positief: Jezus is niet door de dood binnengegaan in het niets, maar hij is door de dood en uit de dood die ongrijpbare en alles-omvattende allereerste-allerlaatste werkelijkheid binnengegaan, door die meest werkelijke werkelijkheid opgenomen, die wij aanduiden met de naam van God.

En precies dit heeft volgens de opvatting van de eerste getuigen een algemene betekenis, het heeft betekenis ook voor mij. En hoe zal ik in de twintigste eeuw, na alles wat wij aan godsdienstkritische bezwaren moesten aanhoren, iets dergelijks kunnen geloven?

Het antwoord is: ik sta hier voor een fundamenteel alternatief, waar ieder voor staat, ook de atheïst. En zelfs Ernst Bloch, een weloverwogen atheïst, wilde het positieve antwoord niet volkomen uitsluiten: hij hield het op dit punt bij een klein misschien, hij wilde dan toch nog wel zien, hoe het niets of het geheel andere eruit zou zien. Dus:

Ofwel ik ga door de dood het niets binnen. Men mag aan deze instelling, als ze met overtuiging wordt geleefd, het respect niet weigeren, en het zijn niet de geringste geesten van de mensheid geweest, die voor het negatieve antwoord gekozen hebben. Zoals alles wat te maken heeft met

atheïsme en nihilisme, kan ze niet worden weerlegd, maar ze kan ook niet positief worden bewezen. Er is nooit iemand geweest die bewezen heeft, dat wij door de dood het niets binnengaan. Maar eerlijk: redelijk schijnt mij deze mogelijkheid helemaal niet.

Ofwel ik ga door de dood die allerlaatste werkelijkheid binnen die dan ook de allereerste, de ongrijpbaar-omvattende meest werkelijke werkelijkheid is, die wij God noemen. Deze mogelijkheid - zoals alles wat met God te maken heeft - kan niet positief rationeel bewezen worden, maar kan ook niet weerlegd worden. Ik kan mij evenwel in een vlostrekt redelijk, door het verstand verhelderd vertrouwen daaraan overgeven. Dat ik niet door de dood het niets, maar in God binnenga, ja dat komt mij volstrekt redelijk voor.

Hoe kan ik zo'n vertrouwen voor mijn verstand verantwoorden?
Als ik in zoiets als 'opstanding' geloof, dan geloof ik niet in bepaalde niet te verifiëren curiositeiten. Maar ik geloof in God en weet waarom. Dat God Jezus van Nazaret voor de gelovigen niet in de dood heeft gelaten, maar heeft opgewekt, rechtvaardigt mijn vertrouwen in Hem ook voor mij. Want de opgewekte Jezus Christus laat zien, wat aan deze God toe te vertrouwen is.

En dan komt het mij alleen maar consequent voor, als ik met dit vertrouwend geloof in God niet halverwege blijf staan, maar het consequent ten einde toe ga. Want als God werkelijk bestaat en als deze bestaande God werkelijk God is, dan is Hij niet alleen de God van het begin, maar ook de God van het einde, dan is Hij niet alleen de alpha, maar ook de omega, dan is Hij mijn schepper en ook mijn voltooiër. Ik kan er mij dus in volstrekt redelijk vertrouwen aan overgeven, dat ik - zoals Jezus van Nazareth - door de dood, met de dood, uit de dood binnenga in God. Beter, door Hem wordt opgenomen.

Want de dood is mijn zaak, de opwekking tot leven kan alleen de zaak van God zijn: door God zelf word ik in hem als de ongrijpbare, omvattende laatste en eerste werkelijkheid opgenomen, geroepen, thuisgehaald, dus definitief aangenomen en gered. In de dood, of beter: uit de dood, als een eigen gebeuren, dat gebaseerd is op Gods daad en trouw. Dat is de verbor-

gen, onvoorstelbare, nieuwe scheppingsdaad van Hem, Die dat wat niet is, in het bestaan roept.

En daarom - en niet als een supernaturalistische 'ingreep' tegen de natuurwetten - is dat voor mij een echt geschenk en een wonder in de ware zin.

+ + + + +

V A S T E N A K T I E

Ik geloof

dat elk mens het recht heeft
zich in te zetten voor het welzijn
van anderen
ook ten koste van zichzelf.

Ik geloof

dat elke mens die iets om zijn
medemens geeft
daartoe komen kan
want in elke mens wenkt Iemand anders
die groter is dan de mens
en die elke mens groot wil maken.

Ik zal niet geloven

in het recht van de sterkste
in de taal van de wapens
in de macht van de machtigen.

Maar ik wil geloven

in het récht van de mens
in de open hand
in de macht der geweldloosheid.

Ik zal niet geloven

dat ik verdrukking dáár kan bestrijden;
als ik onrecht hier laat bestaan.

Maar ik wil geloven

dat recht één is hier en daar
dat ik niet vrij ben
zolang nog een mens slaaf is.

Ik zal niet geloven dat alle moeite
tevergeefs is.

Ik zal niet geloven dat de droom
van de mensheid
een droom zal blijven,
dat de dood het einde zal zijn.

Maar ik durf geloven, altijd en ondanks alles
in de nieuwe mens.

Ik durf geloven in Gods eigen droom:
een nieuwe hemel, een nieuwe aarde
waar gerechtigheid zal wonen. (D.Sölle)

Geloven - naar dat geloof leven -
er aan meewerken dat die droom
werkelijkheid wordt - een beetje -
het kan in de Vastenaktie!

K E R K D I E N S T E N
in de
G O E D E W E E K
en met het
P A A S F E E S T

Ter voorbereiding op het Paasfeest wordt er dinsdagavond 14 april om zeven uur een eucharistieviering gehouden, die in het teken van boete en vergeving staat.

Witte Donderdag - 16 april

's avonds om zeven uur - met zang van ons kinderkoor - herdenking van het Laatste Avondmaal

Goede Vrijdag - 17 april

's avonds om acht uur - met zang van ons gemengd koor - herdenking van het lijden en sterven van Jezus onze Heer

Paaszaterdag - 18 april

's avonds om negen uur - met zang van ons jongerenkoor - feestelijke viering van de Verrijzenis van onze Heer

Hoogfeest van Pasen - 19 april

om acht uur stille viering van de Paas-eucharistie

om half tien Paas-eucharistieviering met zang van ons kinderkoor

om elf uur Paas-eucharistieviering met zang van ons gemengd koor

Tweede Paasdag - 20 april

omdat deze tweede Paasdag veelal een uitgangsdag is, vervalt de dienst van elf uur; er zijn wel eucharistievieringen om acht uur en half tien.

Wie wil meeleven met de kerkelijke vieringen in deze dagen, heeft kansen genoeg. Onze koren tonen weer hun bereidheid om de meeste vieringen feestelijker te maken.

Als pastoor kan ik alleen maar hopen dat inderdaad deze dagen van de Goede Week en de viering van het Paasfeest door velen zullen worden meegevierd.

Ondanks alle publiciteit rondom de jaarlijkse Vastenaktie, beveel ik deze ook dit jaar in uw mildheid aan. Het gaat niet goed in ons land, zeggen ze, het gaat altijd nog oneindig veel beter dan in talloze andere landen op de wereld. We kunnen er in ieder geval iets aan doen.

Zalig Paasfeest en prettige Paasdagen! P.

+ + + + +

V V V

Rijk van Nijmegen

Gids voor vakantie en vrije tijd 1981

In de Leutherlectuur van maart 1980 heeft gestaan:

'Heel anders dan vorig jaar reageerde dit jaar de VVV op de toegezonden Leutherlectuur. De waarnemend directeur L.de Kort schrijft o.a. 'Van uw opmerkingen over gemaakte onvolkomenheden en evenuele fouten hebben wij goede nota genomen. Wij zijn U daarvoor zeer erkentelijk en hopen dit volgend jaar te voorkomen'.

Zouden we dan volgend jaar echt op het kaartje komen staan? Wat zal dit jaar lang gaan duren: wachten duurt zo lang'.

Welnu, we hebben voor niets gewacht: hetzelfde zotte kaartje van de vorige jaren, zonder Ubbergen en Ooij, Persingen, Erlecom en Leuth, is onveranderd herdrukt in de nieuwe gids voor 1981.

De inleiding op deze nieuwe gids belooft 'interessante historische bijzonderheden'. Het is dan maar de vraag wat je onder 'historisch' verstaat. Enkele voorbeelden mogen worden gegeven.

In 1979 stond in de gids: 'Aan die heuvels heeft het dorp dan ook zijn naam te danken (Ubbergen = Op de Bergen)'.

In 1980 is deze zin, die misschien wel leuk klinkt, maar onzin is, weggelaten. In 1981 staat er echter weer: '... de heuvels waaraan het dorp z'n naam te danken heeft (Ubbergen = op de Bergen).

Zo iets gebeurt ook bij Groesbeek.

In 1979 werd als bewijs voor de hoge ouderdom van Groesbeek geschreven: 'In De Horst ... ligt het oude witte R.K.Kerkje ...'

Dit kerkje was in 1979 echter pas 26 jaar oud, zodat deze zin in 1980 werd weggelaten. Maar in 1981 staat er weer: 'In De Horst ... ligt een oud, wit r.k. kerkje'.

En bij de Ooij-polder.

In 1979 stond er: '... de Ooypolder ... strekt zich uit van Nijmegen tot over de Duitse grens'.

In 1980 was te lezen: 'Het poldergebied omvat de Ooijpolder, de Kekerdome Waard en de Duffelt die verder reikt dan de gemeentegrens'.

Maar in 1981 is duidelijk, dat alles weer 'Ooijpolder' heet.

Onder dat kopje 'Ooypolder' wordt over het kerkje van Kekerdom en de restauratie 'waarvoor Monumentenzorg een miljoen gulden heeft uitgetrokken, aangevuld met een forse bijdrage van provincie en gemeente', geschreven.

Wat hier staat is al niet juist, maar erger(lijk) is dat niet gezegd wordt, dat parochie en bisdom samen twee ton betalen aan deze restauratie.

Een laatste historische bizonderheid, weer uit Groesbeek.

Dr.F.Gorissen heeft eens geschreven dat 'die Kirche von Groesbeek die capella imperatoris der ältesten kölnischen Dekanatslisten ist' - dwz dat de kerk van Groesbeek de capella imperatoris (= de kapel van de keizer) van de oudste keulse dekenatslijsten is.

In het boek 'Oud-Groesbeek in woord en beeld' (p.8) spreekt de schrijver, G.G. Driessen, keurig met een verwijzing naar Gorissen, maar met een foute vertaling, over '... het houten kerkje, dat in de nabijheid van de hoeve stond. Deze kerk, de 'Capella Imperatoris', is de oudste op de Keulse diaconatslijst en moet gebouwd zijn omstreeks 950'.

De VVV-gids schrijft, overigens zonder verwijzing naar het boek van Driessen: '... een houten kerke vlakbij de boerderij: de Capella Imperatoris die omstreeks 950 werd gebouwd en de oudste kerk is op de diakonaatslijst van Keulen'.

V V V

Rijk van Nijmegen

Kaart voor vakantie en vrije tijd

Ongeveer tegelijk met de nieuwe gids heeft de VVV ook een nieuwe kaart uitgegeven van het Rijk van Nijmegen.

De gemeente Millingen aan de Rijn doet, zoals uit de krant bekend kan zijn, niet meer mee met de Streek VVV.

Dús komt Millingen aan de Rijn niet meer voor in de gids, dat is nog te begrijpen.

En nu komt de verrassing: op de vorige uitgaven van de kaart stond het dorp Millingen aan de Rijn mét de grensover-

gang nog volledig op de kaart, nu is het dorp én de grensovergang letterlijk van de kaart geveegd, slechts de naam staat er nog net op. Wraak van de VVV?

Overigens zou van deze kaart heel veel meer te vertellen zijn! We beperken ons. Eerst enkele opmerkingen: Leuth is bijna geheel omgeven door de groene kleur, zoals die voor het hele Reichswald wordt gebruikt en die aanduidt: 'bos en/of natuurlijke begroeiing';- bij Groot-Zeeland staat het teken voor 'belangrijk gebouw, bezienswaardig te bezoeken';- Kekerdom komt er maar slecht af: noch de kerk noch de steenfabriek staat aangegeven.

Maar de grootste verrassing van de kaart zijn wel de fietspaden!

Er is eerstens een fietspad getekend van Millingen door Kekerdom tot een stuk voorbij de kerk.

Een tweede fietspad staat getekend vanaf De Hoge Kamp, langs de Steenheuvelsestraat, dan langs de zuid-kant van de Kapitteldijk tot aan De Snap, en vandaar aan de noord-kant van de dijk ongeveer tot aan de Querdamm!

Een derde fietspad ten slotte vanaf de Querdamm langs de zuid-kant van Het Meer, en dan komt er een splitsing, een fietspad gaat naar het Wylerbergmeer, het andere langs de noord-kant van de Alde Weteringweg naar de Hubertusweg.

De kaart kan dus voorlopig nog mee, zo ongeveer ten minste.

Volgend jaar komt er wel weer een nieuwe gids. Misschien wel met nog historischer bizonderheden.

W.J.

=====

Telefoon-ellende

Minstens 20 x per week, maar soms ook wel 10 x op één dag of 3 x in één kwartier gaat de bel van de telefoon: voor niets!

Ofwel er meldt zich gewoon niemand en de hoorn wordt weer op de haak gelegd;- ofwel er mogen ergens kinderen met de telefoon spelen en wie het dan treft, heeft pech gehad;- ofwel er wordt verkeerd gedraaid.

Het laatste kan natuurlijk voorkomen; het tweede moesten ouders eigenlijk toch niet toelaten; het eerste is gewoon onbehoorlijk.

Maar alle drie zijn lastig, vervelend.

EEN GREEP UIT HET VERLEDEN

Uit de kerk-geschiedenis van Leuth

1. De slechte toestand van de kerk van Leuth in de jaren 1859-1869

Dat de oude kerk van Leuth omstreeks het midden van de vorige eeuw in niet al te beste staat verkeerde, blijkt uit de be- waard gebleven kerke-rekeningen. De pos- ten voor onderhoud en reparatie zijn hoog.

1859

Totale inkomsten voor kerk en pastorie bedragen f 722,33 $\frac{1}{2}$.

De uitgaven gespecificeerd:

Voor verwen en leyendak van kerk en pas- tory - Voor schuurke reparatie

Aan den leyendekker Mullen voor

reparatie aan het dak 4.-

Voor leyen 17.70

Voor verwen in de kerk en pastory 5.62 $\frac{1}{2}$

Voor zolder op het schuurke 93.44 $\frac{1}{2}$

Voor eene muur langs het kerkhof 48.95

Voor metselsteen, hard steen, cement en werkloon 492.67

1860

Totale inkomsten enz. f 1081.62 $\frac{1}{2}$

De uitgaven:

Voor verwen en vergulden van het hoogaltaar 116.56

Voor leyen aan de kerk 14.72

Aan den leijendekker 28.50

Aan den smit Stevens voor ijzerwerk 1.45

Voor kostgeld der leyendekkers 19.20

Aan Kuhn timerman 20.86

Aan G.Verweyen voor dekstro en riet 6.30

1861

Totale inkomsten f 901.62 $\frac{1}{2}$

De uitgaven:

Aan den verwer Neijs voor witten van de kerk en koor couleuren 15.04

Aan den timmerman Kuhn timerman voor werk- zaamheden etc. in de kerk 16.27 $\frac{1}{2}$

Aan Stevens de smid 1.25

Aan de Wed.Lem voor kostgeld van den verwer 3.90

1862

Inkomsten f 1044.77 $\frac{1}{2}$

Uitgaven:

Aan den metselaar Gerrits 177.33

Voor hout en planken aan Tyssen 422.68

Voor metselsteen aan Terwindt en Arns 132.25

Voor steenen dorpels onder de glasramen etc. 123.39

Aan den verwer voor glasruiten en ramen verwen 92.80

Voor pannen op de pastory 30.37

1863

Inkomsten f 891.52

Uitgaven:

Aan C.Gerrits voor metselen en leijdekken 54.28

Aan van Haaren voor pannen etc. 21.75

Aan Terwindt en Arents voor steenen 39.10

Aan kalk en kalkbeslaan 22.50

Voor verwen aan W.Neijs 84.72 $\frac{1}{2}$

Aan Thijssen houtkooper voor plan- kenwerk 91.00

Aan den smid voor geleverd ijzer 18.80

Laatste termijn van den aannemings- prijs van den timmerman Kuhn timerman en wegens geleverd hout nog betaal- baar gebleven van de vorige re- kening 451.02

1864

Inkomsten f 882.20

Uitgaven:

Voor werkzaamheden en geleverd hout aan den toren, pastory etc 86.70 $\frac{1}{2}$

Aan den metselaar en leijendekker voor reparatie aan het leyendak en kerk 17.27 $\frac{1}{2}$

Voor blafon in de groote kamer 35.00

en in de kleine 32.00

Voor verwen der stakettings en kerkramen 31.53

1865

Inkomsten f 905.94 $\frac{1}{2}$

Uitgaven:

Voor de kerk te witten 14.21

Voor behangen van eene kamer en verwen van deuren etc. in de pastory en vloer 45.00

Voor leijendak etc.

Dit is uitgesteld, dewijl de planken onder het dak versle- ten zijn en er dus eerlang mer- kelijke onkosten daaraan zullen moeten geschieden

In de jaren 1866, 1867 en 1868 wordt er maar zeer weinig aan onderhoud uitgegeven: blijkbaar worden er andere plannen gemaakt.

2. De brief van 24 juni 1868

Op deze dag schrijft pastoor J.Crujjsen een brief aan de bisschop waarin hij vraagt, of hij de kerk mag laten verbouwen. Deze brief heeft in 1973 al eens in de Leuther-

lectuur gestaan. Maar dat is al weer 7 jaar geleden en de brief is zelf interessant en bovendien voor ons verhaal nu van belang. Daarom wordt hij hier nog een keer afgedrukt:

Doorlugtigste en Hoogwaardigste Heer,
Daar ons middenschip van de Kerk, zoo als ik onlangs de eer had Monseigneur in persoon te berigten, noodzakelijk zal moeten vernieuwd worden, dewijl de kap geheel versleten is, en de zijmuren omtrent een halve voet zijn overgezakt, zoodat deze alleen door de ijzeren balken nog staande worden gehouden, terwijl de toren en het voorkoor of presbijterium nog goed zijn en in Gothieken stijl dit laatste sterk is gebouwd, en wij nu ook de middenkerk in denzelfden stijl met kruisgewelf voornemens zijn te laten optrekken, en daarmede met goedkeuring van monseigneur in het volgend voorjaar te beginnen; de kosten worden door deskundigen beraamd op circa 4000 gulden, doch daar het doorgaans boven de begroting gaat zullen wij deze wel op 5000 gulden kunnen rekenen; en ofschoon de kerk nog zoo vele gelden wel niet in voorraad zal hebben, en er dus, wanneer er geen vrijwillige bijdragen of intekeningen plaats hebben, welligt een of tweeduizend gulden opgenomen zouden moeten worden; zoo zou dit nog niet erg zijn, dewijl de kerkgronden thans hoog in pacht staan, en er dus, wanneer er geen bijzondere reparaties of onkosten behoeven te geschieden, 's jaarlijks circa 500 gulden overschieten, en derhalve verzoeken wij vriendelijk en vertrouwen, dat ons plan door Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid moge worden goedgekeurd, dewijl in weinige jaren toch alle schulden kunnen vereffend worden.

Leuth den 24 Junij
1868 St. Jan Bapt.

J. Cruijssen,
pastoor
F. van Haeren
J. R. Wellen,
kerkmeesters

Ongeveer per kerende post kwam er antwoord van de bisschop: 25 juni keurde hij het voorgestelde plan goed.

3. Het bestek van de architect

Van de plannen heeft architect A.W. Roelofs uit Mook het bestek klaargemaakt. Dit bestek is bewaard gebleven, maar jammer genoeg veel te lang om in zijn geheel te worden overgenomen. Het begin

hier volgen:

Bestek en voorwaarden
waarnaar onder nadere goedkeuring door het Bestuur der R.K. Gemeente van Leuth in het openbaar aan den minst inschrijvenden zal worden aanbesteed:
Het afbreken der oude kerk met omraad en het wederom opbouwen eener nieuwe kerk tegen den thans bestaanden toren en voorkoor, volgens plattegrond - doorsnede - opstaande teekeningen en details, voor de besteding te zien, met de leverantiën van al de daartoe benodigde materialen, arbeidslonen, enz. evenwel uitgezonderd datgene wat in dit bestek speciaal voor Bestuurders rekening is vermeld.

Grootte des gebouws

De Kerk is breed buitenwerks muren 9 El diep uit den buitenkant der torenmuur tot den buitenkant van het koor 10.50 El. Het Sacristie is groot 3. op 3.25 binnenwerks.

Afbraak

De thans bestaande Kerk ... het voorkoor en met sacristie, benevens de kap boven het Hoogkoor (doch dit boven het hoogkoor niet eer dan dat de muren op de hoogte zijn) zullen door den aannemer worden afgebroken.

Aldus opgemaakt te Mook den 20 Januarië 1800 negen en zestig A.W. Roelofs

4. De aanbesteding

Op de laatste bladzijde van het bestek staat de uitkomst van de aanbesteding. Het bestek is blijkbaar veel ter hand genomen, want deze laatste bladzijde is nog al beduimeld, maar hoogstwaarschijnlijk staat er dit te lezen:

Heden den 2 Maart 1869 voor middag elf uur overgegaan tot de openbare aanbesteding van het bouwen van de Kerk te Leuth met bijlevering der nodige materialen ingevolgen de vorenstaande voorwaarden.

Na dat de inschrijvensbiljetten waren ingekomen zijn de zelve A. Beuming Aannemer wonende te Nijmegen, voor de som van Drie duizend acht honderd guldens. Zegge f 3800

Leuth den 2 Maart 1869

(3 handteekeningen, Aannemer A. Beuming waarschijnlijk de borgen)

De aanbesteding is dus nog onder de begroting: pastoor Cruijssen zal opgelucht zijn.

5. De afrekening

De kerke-rekeningen '69 en '70 geven cijfers van de afrekening en dan staan we voor de vraag: wat is er in 1869 nu eigenlijk gebeurd?

De begroting was 4000 gulden, de aanbesteding kwam uit op 3800 gulden, en de afrekening laat dit zien:

1869

Buitengewone inkomsten

Opbrengst van verkochte goederen

Van den afbraak van het dak der kerk

Toevallige baten 50.00

Vrijwillige bijdragen der paroch. 1528.00

Nog van xx 200.00

Ontvangen renteloos voorschot 400.00

En opgenomen tegen 4 per cent 3000.00

Buitengewone uitgaven

Aan den opzigter Roelofs 250.00

Aan den aannemer A.Beuming 5000.00

Aan A.Burgers Steenfabriek 1400.31

Aan T en G Burgers idem 206.85

Thoonsen voor kalk 174.00

Aan Coppens voor tras 57.00

Aan den Mr.Smit Thijssen 30.75

Daar de Kerk nog niet finaal is goedgekeurd, is de betaling van f 900.00 nog uitgesteld.

1870

Buitengewone inkomsten

Nog ontvangen ter leen zonder rente

307.27

of gratis

460.00

Buitengewone uitgaven

Laatste termijn van den aannemings-

prijs van de nieuwe Kerk betaald

aan den Heer Beuming, en was nog

... zoodat nu de nieuwe Kerk ge-

heel en al betaald en afgedaan zij 959.13

Het oude orgel is nog niet in de nieuwe kerk geplaatst dewijl de Heer Smits orgelmaker te Reek van oordeel was, dat hij meer zou kosten van arbeidsloon dan hij waard was, en is in de plaats met algemeen genoegen eene nieuwe planken vloer onder de banken gelegd

en dit kostte dan nog eens 81.01 en 72.08.

Alles bij elkaar hebben de totale kosten dus f 8231.13 bedragen, meer dan het dubbele van de aanbestedingssom!
Zou daar een verklaring voor zijn?

(wordt vervolgd)

W.J.